

Piekolie en de economie van uitputting

De gangbare economische theorie stelt dat piekolie geen probleem zou moeten zijn. Als welke veelgevraagde grondstof dan ook schaars wordt, gaat de prijs omhoog totdat iemand een vervanger vindt.

Aardolie zelf was tenslotte een vervanger voor walvisolie. Als ruwe olie niet langer geproduceerd kan worden op het niveau waarop de wereld het graag consumeert, dan zullen we ons aanpassen. We zullen elektrische auto's gaan rijden. We zullen biodiesel uit algen gaan verbranden. Jazeker, we gaan vervangers voor olie vinden – op zijn minst in bepaalde situaties. Maar er is geen garantie dat die vervangers beter zijn, of zelfs maar betaalbaar. Alle beschikbare vervangers zijn op dit moment op de een of andere manier problematisch.

Er is een gedachtegang die (kort gezegd) stelt dat hoe meer geld er wordt uitgegeven aan vervangende energie, hoe beter. Als we veel geld uitgeven aan nieuwe energiebronnen (geleend geld desnoods), dan zal dat het BNP doen stijgen – en dat is eigenlijk een maat voor hoeveel geld er in de economie omgaat. En een hoger BNP staat gelijk aan een hogere levensstandaard, zo wordt gedacht.

Deze gedachtegang kan misleidend zijn. Terwijl we geld zien als de primaire drijfveer achter de economie, is het eigenlijk energie waarmee we dingen voor elkaar krijgen. Meer en goedkopere energie staat gelijk aan een complexere samenleving met een groeiende economie; minder energie, en duurdere energie, vertaalt zich in een stagnerende of krimpende economie die aan complexiteit inboet.

De primaire implicatie van piekolie is, nogmaals, het einde van de economische groei zoals we die de laatste tientallen jaren hebben meegemaakt. Om ons aan te kunnen passen aan piekolie hebben we niet alleen andere energiebronnen nodig, maar moeten we ook de manier waarop we energie gebruiken veranderen. We zullen minder mobiel zijn, en moeten onze handel en het ontwerp van onze steden hierop aanpassen. We zullen onze voedselsystemen moeten

heroverwegen om ze meer lokaal te maken en minder afhankelijk van de input van petrochemie. We zullen een nieuw economisch paradigma moeten omarmen waarin groei niet langer het doel is, en waarin de zuinigheid met natuurlijke grondstoffen een veel hogere prioriteit krijgt dan nu het geval is.

Kortom, het probleem piekolie blijkt niet alleen heel reëel te zijn, maar ook heel groot.

Richard Heinberg, **Schaliegas, piekolie en onze toekomst** (met Ko van Huissteden, **Schaliegas in Nederland en België**), isbn 978 90 6224 529 1, 208 pagina's, met grafieken en kaartjes, 19,95